

Hålandsdalen leirskole

Strategisk plan 2022 - 2027

Visjon for Hålandsdalen leirskole **LEIRSKOLE - LÆRING FOR LIVET!**

*-opne dører mot verda og framtida og gi elevane
historisk og kulturell innsikt og forankring
(skolens formålsparagraf)*

INNHold:

- Verdigrunnlaget i LK20	s.2
- Leirskolen og lovgrunnlaget	s.3
- Læring for livet	s.3
- Leirskolen og dybdelæring	s.3
- Tverrfaglighet på leirskolen	s.4
- Kompetansemål vi jobber med på leirskolen	s.5
- Skolemiljøet til elevane	s.7

BERGEN
KOMMUNE

Visjon for Bergen kommune
KOMPETANSE FOR ALLE I MULIGHETENES SKOLE!

VERDIGRUNNLAGET I LK20

• **Menneskeverdet**

«Skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det, legges til grunn for opplæringen og hele virksomheten».

- Vi tar hensyn til mangfold av elever og legger til rette for at alle får oppleve tilhørighet til, og får ta del i, felleskapet på leirskolen
- Alle elever er med på leirskolen uavhengig av etnisitet, kultur, kjønn og religion
- Elevene opplever mestring ut fra egne forutsetninger
- Fokus på felles opplevelser der alle blir verdsatt

• **Identitet og kulturelt mangfold**

«Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap».

- Opplæringen bygger på lokalhistorie, bruk av natur og hverdagsliv i eldre tider. Dette brukes som grunnlag for å forstå tiden og kulturen vi lever i
- Elevene lærer om verdier og tradisjoner som har vært/er sentrale i landet vårt
- Elevene møter ulike tradisjoner og kulturuttrykk
- Vi formidler felles verdier i møte med et mangfold av elever ukjentlig

• **Kritisk tenkning og etisk bevissthet**

«Skolen skal bidra til at elevene blir nysgjerrige og stiller spørsmål, utvikler vitenskapelig og kritisk tenkning og handler med etisk bevissthet».

- Opplæringen legger til rette for undring over endringene i landskapet
- Refleksjon over klima og miljø på turene våre
- Vi fokuserer på evnen til å reflektere, tenke og være kritisk

• **Skaperglede, engasjement og utforskertrang**

«Skolen skal la elevene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang, og la dem få erfaring med å se muligheter og omsette idéer til handling».

- Elevene lærer om, og får prøve, praktisk arbeid med gamle håndverkstradisjoner
- Opplæringen legger til rette for å undersøke, prøve, smake, lukte og kjenne

• **Respekt for naturen og miljøbevissthet**

«Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet».

- Vi ønsker å utvikle bevissthet om hvordan menneskets levesett påvirker naturen, klimaet og samfunnet som helhet
- Opplæringen fokuserer på bruk og forbruk av natur
- Vi setter fokus på plikter og retter ved ferdsel i landskapet

• **Demokrati og medvirkning**

«Skolen skal gi elevene mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis».

- Opplæringen ved leirskolen skal tilrettelegges med henblikk på at alle er ulike, og at konflikter som måtte oppstå i løpet av leirskoleuken kan løses på fredelig vis
- I leirskoleuken bor elevene sammen, med felles regler og rutiner. De må samhandle i mange ulike situasjoner; sove på flersengsrom, sitte ved faste spisebord, delta i samarbeidsaktiviteter, padle kano mm.

LEIRSKOLEN OG LOVGRUNNLAGET

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)

§ 4-6. Skoletur med overnatting:

Kommunen skal som ein del av grunnskoleopplæringa tilby elevane leirskoleopphald eller annan skoletur med minst tre overnattingar i samanheng.

LÆRING FOR LIVET

Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning (LK20).

Leirskolens styrke er flerdøgnsoppholdet i et nytt og unikt læringsmiljø.

På leirskolen får elevene:

- prøve å bo hjemmefra (for mange for første gang)
- erfaring med å ta ansvar for seg selv og de andre
- dele gode måltider med sunn mat, kunnskap om bordskikk og hygiene
- kommunisere og samarbeide med ukjente barn og voksne
- lære sosial kompetanse gjennom bruk av naturen
- lære om kultur og får kunnskap om norske tradisjoner
- lære og oppleve gjennom ulike arbeidsmetoder og håndverkstradisjoner
- prøve, feile og mestre i nye og unike aktiviteter

- Det er et mål at undervisningen skal sees i sammenheng med hjemmeskolens planer
- Flerdøgnsoppholdet skal aktivt brukes for å innarbeide inkluderende samværsformer

Dette samsvarer med kompetanser som legges til grunn for det 21. århundre.

LEIRSKOLEN OG DYBDELÆRING

Dybdelæring innebærer å anvende kunnskaper og ferdigheter på ulike måter i kjente og ukjente sammenhenger. På den måten vil elevene over tid mestre ulike typer utfordringer. På leirskolen kommer dette til uttrykk på flere områder:

- Flerdøgnsoppholdet -> undervisning over fem hele dager
- Samhandling over tid -> lange sammenhengende læringsøkter der det ikke ringer ut/inn
- Byggedag -> elevene får gjøre egne, unike praktiske erfaringer i et tidsriktig miljø
- Fokus på felles kultur- og naturarv i alt vi gjør
- Fortid-nåtid-framtid -> kunnskap om fortid for å forstå nåtid og planlegge framtiden

TVERRFAGLIGHET PÅ LEIRSKOLEN

TEMA	INNHold (eksempler fra LK20)	RAMMER
FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING	Vi vil gi elevene kompetanser som fremmer god psykisk og fysisk helse: - Fokus på den helseeffekt bruk av natur har, og sammenheng mellom fysisk og psykisk helse - Praktisk læring, der elevene gjør seg erfaring om bekledning og ernæring på tur - Elevene erfarer verdien av å skyve grenser - Gjennom opplevelse av mestring og samvær utvikles et positivt selvilde - Fellesskapet er viktig, alle er med ut fra sine forutsetninger - Elevene er med på å vurdere sikkerheten i det vi gjør av uteaktiviteter og ferdsel i naturen. - Elevene ser hvordan mennesker i fortiden livnærte seg, og samtaler om hvordan sentrale endringer i livsgrunnlag og teknologi har påvirket og påvirker demografi, levkår og bosettingsmønstre i dag	Undervisningshefter for årstidene gir alle praksiseksemplene. Disse heftene er utarbeidet: - høst - jul - vinter - vår
DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAP	Alle elevstemmer er like viktige, og alle skal bli sett og hørt på leirskolen: - Elevene må forstå og akseptere ulikheter mellom seg selv og andre - Elevene deltar i aktiviteter som kan være begrenset av andre sine forutsetninger - Elevene må lytte til andre, både ukjente barn og voksne, samt begrunne egne standpunkt/meninger i samtaler - Elevene logger, sorterer, presenterer og leser data i tabeller og diagram og framfører dette for medelevene - Elevene gjennomfører leker og spill sammen med andre - Elevene er med og organiserer data, bruker årsak-virkning-argumenter, trekker slutninger, vurderer feilkilder og presenterer funn. De lærer å skille mellom observasjon og slutning	Hjemmesiden til leirskolen gir klasselærere praksiseksempler på hvordan leirskoleuken organiseres: - faste grupper - gruppeoppgaver - innkvartering - ukeprogram mm.
BÆREKRAFTIG UTVIKLING	Vi ønsker å stimulere til å ta bærekraftige valg, ved at elevene ser hvordan folk i tidligere tider har tatt vare på natur og ressurser: - Vi bruker redskaper, grunnleggende teknikker og matlagingsmetoder til å lage trygg og bærekraftig mat inne som ute - Elevene får lære om tradisjonelle norske metoder for å konservere mat - Vi fokuserer på matsvinn og miljøbevissthet blant oss forbrukere - Vi gjør rede for betydningen av biologisk mangfold. - Elevene utforsker og beskriver ulike næringsnett og bruker disse til å diskutere samspill i naturen - Vi gjør rede for hvordan organismer kan deles inn i hovedgrupper, og gir eksempler på ulike organismers særtrekk - Elevene ser på hvordan det geologiske kretsløpet har vært/er med på å forme og endre ulike landskap - Vi gjør greie for allemannsretten under ferdsel og opphold i naturen - Vi bruker nærmiljøet til å utforske lokale kulturer for friluftsliv - Refleksjon over spørsmål knyttet til menneskets levestett, levkår og klodens framtid - Elevene lærer om funksjon og holdbarhet til ulike materialer, samt muligheter for reparasjon og gjenbruk i smie og verksted.	

KOMPETANSEMÅL

ETTER 7. TRINN FRÅ ULIKE FAG SOM ME JOBBAR MED PÅ LEIRSKULEN

Under følger læreplanmål me jobbar utifrå på dei ulike opplegga i ei leirskuleveke. Av praktiske omsyn er måla sett opp og organisert under dei mest nytta tema i leirskuleveka. Eit mål frå samfunnsfag skil seg spesielt ut og går att gjennom heile veka:

«Utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levemåte og busetjingsmønster»

Bygdedag Gamlekyrkja	Om kvardagsliv og skikkar i bygdesamfunnet på slutten av 1800-talet. Vekt på handverk, matkultur og samfunnsliv.
Samfunnsfag	Reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt ulike samfunn har vore organiserte
Kunst og handverk	Beskrive mangfoldet i klestradisjoner eller gjenstander, inkludert samiske, og lage et produkt med inspirasjon fra kulturarv
Kunst og handverk	Bruke ulike håndverktøy og elektriske verktøy for å bearbeide og sammenføre harde, plastiske og myke materialer på en trygg og miljøbevisst måte
Kunst og handverk	Undersøke materialene i ulike gjenstander og vurdere funksjon, holdbarhet og muligheter for reparasjon og gjenbruk
Kunst og handverk	Lage et produkt med inspirasjon fra kulturarven
Mat og helse	Utforske og presentere tradisjonelle norske og samiske metodar for å konservere mat på og kunne fortelje om råvarene som blir konserverte
Mat og helse	Bruke reiskap, grunnleggjande teknikkar og matlagingsmetodar til å lage trygg og berekraftig mat som gir grunnlag for god helse
KRLE	Gjøre rede for historien til kristendom og andre religioner og livssyn i Norge, inkludert samers og nasjonale minoriteters religions- og livssynshistorie.
KRLE	Utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner

Vengsvatnet	Om fisk, ferskvannsøkologi og bruk av vassdrag. Ferdsel i båt/kano.
Naturfag	Utforske og beskrive ulike næringsnett og bruke dette til å diskutere samspill i naturen
Kroppsøving	Vurdere sikkerheit i uteaktivitet og naturferdsel og gjennomføre sjølvberging i vatn
Naturfag	Stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere variabler og samle data for å finne svar
Naturfag	Gjøre rede for betydningen av biologisk mangfold, og gjennomføre tiltak for å bevare biologisk mangfold i nærmiljøet

Kikedalen	Om samspelet mennesket, natur og kultur. Middelalderhistorie og landskapsformer. Ferdsel i kano.
Samfunnsfag	Beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der
Naturfag	Gjøre rede for hvordan det geologiske kretsløpet, platetektonikk og ytre krefter er med på å forme og endre ulike landskap
Kroppsøving	Vurdere sikkerheit i uteaktivitet og naturferdsel og gjennomføre sjølvberging i vatn
Kroppsøving	Forstå ulikskapar mellom seg sjølv og andre og delta i bevegelsesaktiviteter som kan vere tilpassa ikkje berre egne føresetnader, men og andre sine

Skogseidvatnet	Om transport, handel og næring på og ved vassdrag. Ferdsel i kano.
Kroppsøving	Bruke nærmiljøet og utforske lokale kulturar for friluftsliv
Kroppsøving	Vurdere sikkerheit i uteaktivitet og naturferdsel og gjennomføre sjølvberging i vatn
Samfunnsfag	Reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte
Naturfag	Reflektere over korleis teknologi kan løyse utfordringar, skape muligheter og føre til nye dilemmaer.
Kroppsøving	Forstå ulikskapar mellom seg sjølv og andre og delta i bevegelsesaktivitetar som kan vere tilpassa ikkje berre eigne føresetnader, men og andre sine

Fjelldag	Til fots eller på ski. Om natur og landskap. Fokus på stølsdrift og krigshistorie.
Samfunnsfag	Beskrive sentrale hendingar som har ført fram til det demokratiet me har i Noreg i dag, og samanlikne korleis enkeltmenneske har høve til å påvirke i ulike styresett
Kroppsøving	Gjere greie for allemannsretten under ferdsel og opphald i naturen
Kroppsøving	Bruke kart, digitale verktøy og teikn i naturen til å orientere seg i natur og nærmiljø
Kroppsøving	Bruke nærmiljøet og utforske lokale kulturar for friluftsliv
Naturfag	Stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomenar, identifisere variabler og samle data for å finne svar

Skogsdag	Til fots eller på ski. Om landskap, planteliv og dyreliv. Fokus på bruk av naturen og tradisjonelt friluftsliv.
Naturfag	Gjøre rede for hvordan organismer kan deles inn i hovedgrupper, og gi eksempler på ulike organismers særtrekk
Kroppsøving	Gjere greie for allemannsretten under ferdsel og opphald i naturen
Kroppsøving	Bruke kart, digitale verktøy og teikn i naturen til å orientere seg i natur og nærmiljø
Naturfag	Utforske og beskrive ulike næringsnett og bruke dette til å diskutere samspill i naturen
Naturfag	Gjøre rede for betydningen av biologisk mangfold, og gjennomføre tiltak for å bevare biologisk mangfold i nærmiljøet

Bergsenden	Til fots. Om ferdselsveggar i fjellet og menneske si bruk av landskapet
Kroppsøving	Bruke kart, digitale verktøy og teikn i naturen til å orientere seg i natur og nærmiljø
Kroppsøving	Vurdere sikkerheit i uteaktivitet og naturferdsel og gjennomføre sjølvberging i vatn
Kroppsøving	Bruke nærmiljøet og utforske lokale kulturar for friluftsliv
Samfunnsfag	Reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte
Naturfag	Stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomenar, identifisere variabler og samle data for å finne svar

Vinter, snø, is	Ski, tryggleik og friluftsliv om vinteren.
Kroppsøving	Utforske og gjennomføre leik og spel saman med andre i ulike bevegelsesaktivitetar
Kroppsøving	Vurdere sikkerheit i uteaktivitet og naturferdsel og gjennomføre sjølvberging i vatn
Kroppsøving	Øve på samansette bevegelsar, åleine og saman med andre
Kroppsøving	Gjennomføre aktivitetar ut frå eigne interesser og føresetnader i dans, friluftsliv, idrettsaktivitetar og andre bevegelsesaktivitetar
Naturfag	Lese og forstå faremerking og reflektere over hensikten med disse

SKOLEMILJØET TIL ELEVANE

- Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring (Opplæringslova § 12-2).

REKTOR (AVDELINGSLEDER)

Ved ankomst:

- Alle elever og medfølgende lærere skal ta del i informasjonsøkten som ledes av leirskolens rektor:
 - Fokus på et trygt og godt skolemiljø for alle
 - Felles regler, rutiner og organisering
 - Hygiene
 - Brann, sikkerhet og rømning
 - Ta vare på egne og felles verdier
 - Dannelse og væremåte overfor hverandre
- Lærermøte med de besøkende lærerne:
 - Utveksling av nødvendig informasjon om elever
 - Gjennomgang av enkeltelevers behov for tilrettelagt mat
 - Gjennomgang av sikkerhetsrutiner knyttet til lege og ambulanse
 - Fordeling av ansvar ved evt. hendelse med brann og evakuering
 - Fordeling av tilsynsoppgaver på natt og dag
 - Informasjon om nødvendig tilgang til mat og medisiner utenom måltid
 - Informasjon om plan for uken

Under oppholdet:

- Det skal være tett dialog gjennom hele leirskoleuken:
 - Mellom de besøkende lærerne og rektor ved alle frokoster
 - Tilgang til rektor og avdelingsleder gjennom uken
 - Døgnåpen dialog med rektor på telefon om nødvendig
 - Det er rektor ved leirskolen som skal informere hjemmeskolens rektor om en situasjon ved leirskolen krever det

ALLE LEIRSKOLEANSATTE

Før oppholdet:

- En av leirskolelærerne besøker alle elever/skoler før oppholdet. Det gis informasjon om opplegg, forventninger, ordensregler, utstyr og mulighet for tilrettelegging

Under oppholdet:

- Leirskolelærer på jobb hver kveld for å sikre kveldsrutiner og støtte medfølgende lærere
- Alle ansatte får informasjon som er nødvendig om elevene for å ivareta deres trygghet
- Plikt til å følge med/observere overalt der vi kommer i kontakt med/ser elevene
- Ansvar for å veilede elever og om nødvendig korrigere deres adferd
- Vi skal vurdere og ved behov stoppe (evt. søke bistand) hendelser der det er nødvendig
- Vi skal melde fra til medfølgende lærere og til rektor på leirskolen om hendelser